

YKY kitaplık

YIL:23

183

İKİ AYLIK EDEBİYAT DERGİSİ OCAK - ŞUBAT 2016 • 15 TL • ISSN 1300-0586

**Sevdiğim Şairlerden
Bir Şair Vardır
Adı Gülten Akın'dır**

Nezihe Meriç

Deliliği Yazmak

*İbrahim Yıldırım, Hasan Turgut,
Didem Ardalı Büyükarman, Murat Gülsoy,
Bahri Vardarlılar, Irmak Zileli*

**Bugünün Yazarları:
Mehmet Erte**

*Nil Sakman, Mesut Varlık, Ali Özgür Özkarıcı,
Asuman Susam, Feryal Tilmaç, Oylum Yılmaz,
Nazlı Karabıykoğlu, Seval Şahin, Melike İnci*

İki Yeni Yusuf Atılgan Öyküsü

Necati Tonga

Mektup Öteyaka'dan Ferit Edgü'ye

Şiir Haydar Ergülen, Ali Asker Barut,
Betül Tarıman, Eugène Guillevic

Öykü Adnan Özyalçınar,
Âlim Kahraman, Necmi Zekâ

Yazı Uğur Kökden, Mehmet Rifat,
Şadan Karadeniz, İsmail Uyaroğlu,
Hüseyin Ferhad, Lâle Müldür,
Osman Çakmakçı, Bâki Ayhan T.,
Hülya Soyşekerci, Belgin Önal,
M. Şeref Özsoy, Neşe Aksakal,
Özge Sağın, Uğur Aydemir

Bulmaca Ersin Tezcan

başarıları "ergen edebiyat" ile "ergen edebiyatı"ni ayırmasında yatıyor. Son dönemin moda eğilimine kapılıp ergenleri hedefleyen bir dil kurma kaygısı gütmeyen, olanı olduğu gibi veren bir anlatımı yakalıyor. Böylelikle sorunsallaştırdığı alana içeriden bakmayı beceriyor.

5. Seval Şahin: Kurgusal Bir Merdiven

Mehmet Erte edebiyatı bana hep bir merdiveni anımsatır. O merdiven metinlerin içinde her zaman ayaklarınızın sağlam basmasını sağladığı gibi diğer taraftan yukarı çıkarken ya da inerken hep basamaklardan birinde sizi bekleyen, her an ayaklarımızdan birinin sağlam gibi görünen ancak ayağımızı basar basmaz kendimizi basamağın öbür tarafında bulacağınız sürprizlere de açıktır. Çünkü çok katmanlı metinlerdir bunlar. Her basamakta yeni bir unsurla karşılaşır, ancak bu basamakta kimi zaman tekinsiz kimi zaman oldukça açık, kimi zamansa komik unsurlarla karşılaşmak mümkündür. Basamağın aslında görüldüğü gibi değil, her an ayağımızı bastığımızda kendimizi öbür tarafta bulabileceğimiz durumu ise bu çok katmanlı metinlerde ilerledikçe tahmin ettiklerimizin alaşağı edilmiş bir hale dönüşeceğini hep aklımızda tutmamız ile paralellik gösteriyor. Kitaplarının isimleri bile bu durumu gözler önüne sermek açısından ilgi çekici: *Bakışın Kırlettiği Ayna*, *Arzuda Bir Sapma*, *Sahte*.

Zaman, Mehmet Erte edebiyatının önemli meselelerinden biridir. O yüzden eserlerinde ihtimallere yer verir. İhtimaller o anda olabileceklere dair tüm ayrıntıları gözler önüne sermeye yaradığı gibi geçmişin kurgusallığını da özellikle vurgular. Erte için tarih yoktur, geçmişin kurgusallığı vardır. O kurgusalın bugün içinde nasıl anamlanacağı ya da anamlanamayacağı, anamlanma çabası dahası bunun gerekliliği meselesi metinlerde sık sık karşımıza çıkar. "Kayıp bir zamanı" yakalama hallerinin mümkün olan her yönüyle karşılamaya okur olarak bizi davet eden yazarla birlikte bir durakta buluruz kendimizi. Ancak bu bir duraktır, yolculuğa çıkmak için hazır beklediğimiz, bize bir yolculuk vaat eden ancak bu vaadin kendisini de ihtimallerle donatan bir ruh hali içindeyizdir, yolculuk sandığımız gibi bir yolculuk asla olmayacaktır. Okur ve yazar sesleri bu durakta geçen zamanı perspektiflere dönüştürür, hep "ân"a vurgu yapar. Ân'ı yakalamak, onun kaçıp gitmesine engel olmak için bunun imkânsızlığı karşısında ne olacağı ve olmayabileceği de bir mesele haline gelir. O halde bu durum bir travmaya sebep olabilir mi? Tabii olabilir. Ancak o zaman anlam travmayla buluşur. Bakışın kırılması, arzunun sapması ve sahte'nin ortaya dökülmesi gerekir.

Travmanın anlamlandırmayla bu şekilde kurulan ilişkisi metinlerin yapısında mekân ve tasviri dışarıda bırakan bir hal yaratır. Mekân önemsizleşir çünkü

zaman sarmal bir şekilde bütünü anlatıyı kuşatır. Tasvir ise anlamını yitirir çünkü zamanın döngüselligi ve ihtimallerle dolu oluşu anlatıda sabit bir unsuru gereksiz kılar. Tasvirin donukluğu ve sabitliği yerine zamanın döngüselligiyle zamana ve onun hallerine odaklanan bir anlatı öne geçirilir.

Mehmet Erte edebiyatında göze çarpan bir unsur olan ayak, son kitabı *Arzu da Bir Sapma*'da bizzat yazarı tarafından kitabın kapağına taşınır. Ayak, zemine basan ancak her zaman zeminden çekilebilecek, boşluğa düşebilecek, yürümeyi, koşmayı ve sürünmeyi aynı zamanda içinde barındıran bir metafor. Bu metafor zamanın ihtimallerle doğrulmuş katmanlarla örülmüş kurgusuna, sarmallığına da gönderme yapar. Bedenin zeminle hem buluştuğu hem de bu zeminden kopuşunu sağlayan bir metafor. Nitekim bu metafor metinlerdeki diyaloglarla birleşir. Diyalog anlatılarda hiçbir zaman karakterlerle paylaşılan bir unsur olmaz ancak monoloğa da dönüşmez. Tıpkı bir merdivenden çıkmak ve basamaklara dikkat etmek ya da bir durakta her an yolculuğa çıkıverecek gibi olma haliyle paralel bir metafor.

Okuru, yazarı, anlatıyı kuşatan; anlatıyı birçok ihtimalle bir arada sunan her katmanda bizi yeniden düşünmeye sevk eden bir edebiyat Mehmet Erte edebiyatı.

6. Melike İnci: Mehmet Erte'ye ve Yeni Yazına Dair

"21. yüzyılın sanatçısı kendini bir türde sınırlamamalı" demişti Rafet Arslan. Sanatın tüm elemanlarını iç içe kullanmanın bugünkü imkânlarla yapıtların niteliğini boyutsal olarak artırmanın mümkün olduğunu ben de zaman zaman düşünürüm. Mehmet Erte de bir bakıma kendini türlerden birine hapsetmeyip her türde türler arası yapıtlar vermekte: Öyküleri yer yer bir roman derinliğinde, yer yer şiir gibi ölçülü, romanı bir öykü gibi etkili. Açıkçası bir okur olarak böyle yapıtlarla karşılaşmaktan çok keyif aldığımı söylemeden geçemeyeceğim.

Sahte adlı kitabını okurken bir ara kendimle çeliştığım anlar oldu. Önce post-modern bir roman olarak okudum. Sonra bir kez daha tarafsız bir okur olarak okudum. Etkisinin kaynağını bulabildim. Mehmet Erte'nin yazdığı kahramanı, karakterin yazdığı Mehmet Erte'yi mi okuyordum, yoksa Mehmet Erte mi beni okuyordu? Bu soru rasgele gelmedi. Mehmet Erte, birçok yazarın aksine, okurunu en çok düşünen yazarlardan; bunun sağlamlasını yapmak için dönüp diğer kitaplarını bir daha okumam gerekti. Rahatça söyleyebilirim ki bu tekrarlardan hiç sıkılmadım. Mehmet Erte sanki satır sonlarından, sayfa aralarından zaman zaman çıkıp, "Nasıl, her şey yolunda mı?" der gibiydi. Okurunun olası tepkilerine hazırlıklı bir anlatımla cümleler boyunca peşinden sürükledi, yeri geldi, çelme takıp düşüğüm yerden kalkmama yardım etti. Öykülerindeki erkekler dönüp do-